

Normaltap

Fagdag
«Bærekraft i beitenæringa»
Dyrevelferd hos sau på utmarksbeite

Kjell Erik Berntsen
Leder – Norsk Sau og Geit

Beitenæringa i Norge

- Medlemsorganisasjoner
- Organisert Beitebruk
- Forskning / fagmiljø
- Myndigheter og tilsyn
- Samvirkene
- Kommunalt planverk
- Lovverk / forskrifter



Definisjon og hjemling i lovverk

□ Naturmangfoldloven § 19

- Når husdyr og tamrein blir drept eller skadet av rovvilt, yter staten full erstatning for tapet og følgekostnadene i samsvar med forskrift gitt av Kongen. Kongen kan også gi forskrift om tilbakekreving av uriktig utbetalt beløp.



Fakta:

Naturmangfoldloven hjemler erstatningsforskriften, som i sin tur definerer normaltap.

Definisjon og hjemling i lovverk

- Forskrift om erstatning når husdyr blir drept eller skadet av rovvilt
 - § 1:
«Formålet med forskriften er å erstatte dyreeierens tap og følgekostnader når husdyr blir drept eller skadet av rovvilt. Forskriften skal også medvirke til å redusere tapene av husdyr på beite.»
 - § 2:
«Normaltap: tapet av husdyr som erfaringsmessig inntreffer i besetningen på utmarksbeite uten forekomst av rovvilt»

Fakta:

Søker kan benytte egen besetningsdokumentasjon, det kan benyttes egne satser for et enkelt beiteområde, eller gjennomsnittlige tap for fylket.

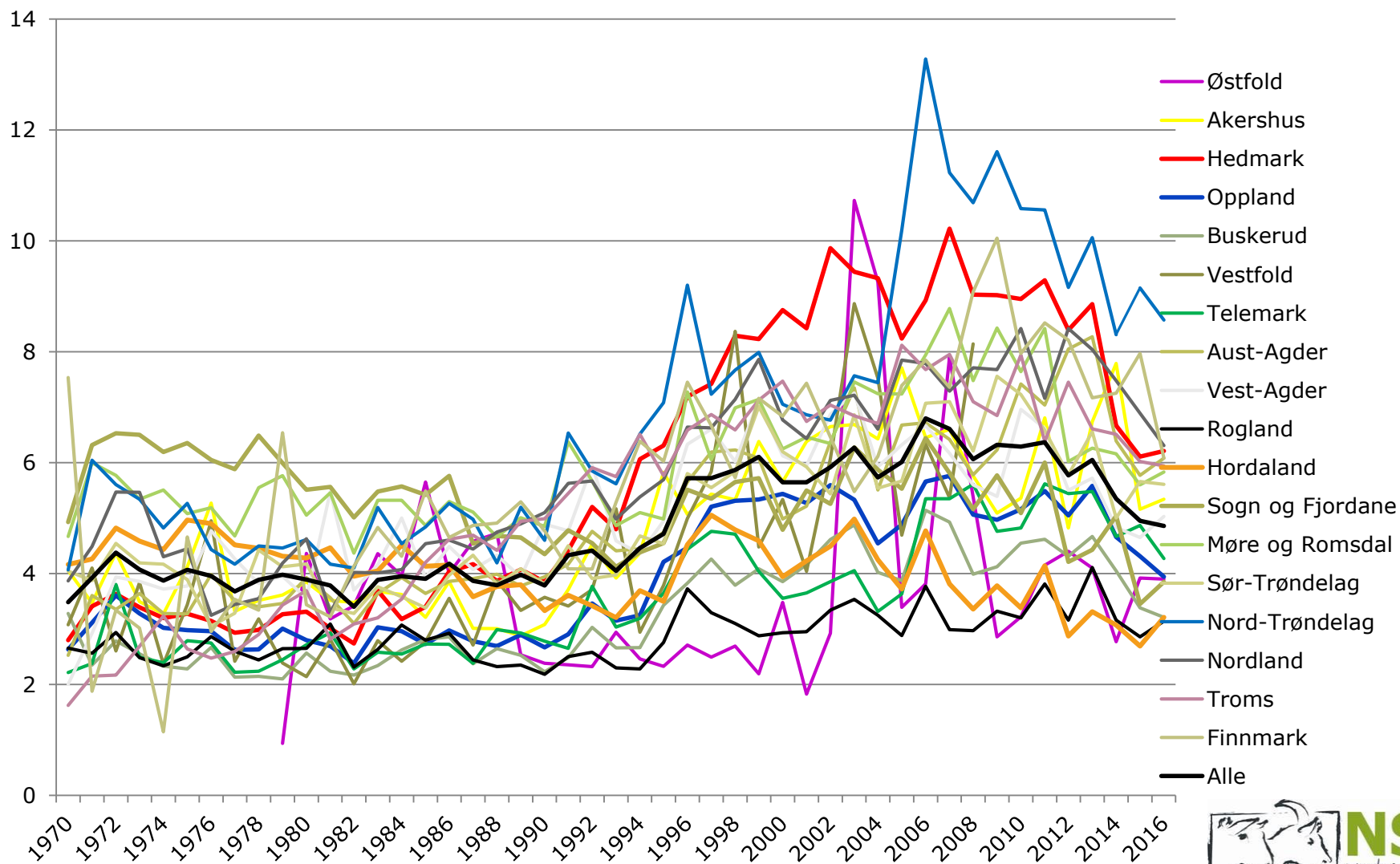
Historisk tap

- Tap på 70-tallet
 - Sau 1,5 – 2,0 %
 - Lam 3,0 – 4,0 %
 - Total tap ca. 50 000 – 60 000 dyr

- Tap på utmarksbeite
 - Fjell/skog
 - Nord, Østlandet, Trøndelag, Vestlandet, Sørlandet
 - Langstrakt land med ulike klimasoner og værforhold
 - Topografi/terreng
 - Økt bruk av utmarka



Tapsutvikling på utmarksbeite



Organisert Beitebruk

- ❑ Landbruksdirektoratet og Norsk Sau og Geit
- ❑ Statistikk over beitedyr sluppet og sanket fra utmarksbeite siden 1980 (totaltap)
- ❑ Organisering og samarbeid blant sauebønder
 - Beitelag
 - Offentlig virkemiddelbruk
 - Tilsyn
 - Logg
 - GPS / radiobjeller
 - Drone
 - Fly / helikopter
 - Apper
 - Saltstein
 - Øvrige tiltak i beiteområder

Tiltak ved tap til rovvilt:

Forsinket slipp
Tidlig nedsanking
Flytting av sau
Rovdyrsikre gjerder
Hjemmebeite
Vokterhund
Ekstraordinært tilsyn
Beredskapsarealer

Prosjekt / forskning / samarbeid

- **Holdningskampanje**
«God dyrevelferd for alle!»



- **Alveld/flåttbåren sykdom**

- NIBIO
- NORSØK
- NMBU
- UiO

- **Avl og helse**

- Avlsrådet
- Animalia
- Sauekontrollen
- Mattilsynet

Framtida uten beitedyr i Norge...



Takk for oppmerksomheten!